

نماینده حماس در ایران در گفت‌وگو با فرهیختگان:

دولت‌های اروپایی از تصمیم دادگاه اروپایی پیروی کنند

اعجاز، رضا حسینی (فرهیختگان)

اسلامی به لحاظ سیاسی نیز از ملت فلسطین‌نمایدگی می‌کند.

حتی اگر حکم دادگاه اروپایی به دلیل اعتراض نشدن به آن قطعی شود، باز هم این احتمال وجود دارد که اتحادیه اروپا در اقدامی مشابه و براساس دلایلی دیگر نام حماس را دوباره در فهرست گروه‌های تروریستی قرار دهد. این رفتار را درباره برخی از موارد تحریم ایران که با حکم دادگاه اروپایی نقض شده بود، شاهد بودیم؛ از این بابت نگرانی ندارید؟

روند حقوقی در این مورد آن است که هر یک از طرفین سه ماه برای تجدیدنظر زمان در اختیار دارند و در صورت استفاده نکردن از این مهلت، حکم قطعی خواهد شد و حتی در صورت تجدیدنظرخواهی بررسی مجدد این موضوع در مجموع حدود شش ماه زمان خواهد برد. براین اساس در این مقطع احتمال اینکه این حکم به مرحله قطعیت نرسد، وجود دارد؛ اما در این میان آنچه مهم به نظر می‌رسد رویکردی است که

اروپا می‌خواهد در برابر مساله فلسطین از ایسن پس در پیش بگیرد و اینکه چه پیامی را می‌خواهد به مردم فلسطین و همچنین رژیم صهیونیستی منتقل کند. اگر اروپا قصد دارد به برقراری موازنه در منطقه کمک کند، چاره‌ای ندارد جز اینکه حماس را به‌عنوان جریانی مدافع ملت فلسطین و حق حاکمیت فلسطینیان بر سرزمین‌شان به رسمیت بشناسد و ما از این منظر از حکم دادگاه اروپایی استقبال می‌کنیم. با این حال اگر در هر یک از مراحل یاد شده، این حکم نقض شود یا حتی در اقدامی جدید دوباره حماس را در فهرست گروه‌های تروریستی جای دهند، برای حماس و مردم فلسطین چیزی تغییر نمی‌کند.

اما به‌ویژه در سال‌های اخیر شاهد اعلام حمایت از مردم فلسطین در گوشه‌وکنار جهان بوده‌ایم.

این درست است که مردم کشورهای عربی و اسلامی و حتی مردمی آزاده در کشورهای غیر اسلامی به خیابان‌ها آمدند و به دفاع از مردم ما پرداختند، اما این کافی نیست.

شما مشخصاً چه انتظاری از دولت‌های اسلامی دارید، آیا می‌خواهید برای شما وارد فاز عملی شوند؟

اینکه ملت‌ها و نظام‌ها می‌گویند محکوم می‌کنیم چه تغییری در وضع فلسطین ایجاد خواهد شد. فقط سخن گفتن‌ها کافی نیست. حکومت‌های اسلامی به‌ویژه کشورهای عربی و اسلامی پیرامون فلسطین مخاطب ما هستند. به‌خصوص در دوره‌ای که قبله اول مسلمانان مورد تعرض قرار می‌گیرد.

آخریا شاهد تغییر رویکرد اروپا به مساله فلسطین هستیم. شناسایی دولت فلسطین از سوی کشور سوئد و توصیه پارلمان برخی کشورهای اروپایی به دولت‌هایشان در ایسن زمینه اقدامی بی‌سابقه است. اقدام دادگاه اروپا نیز وجه دیگری از این تغییر رویکرد را نمایان می‌کند. با توجه به این تحولات

جواد اطاعت در گفت‌وگو با فرهیختگان:

اصولگرایان خود را آماده رقابتی سالم کنند

معمومه معظمی | «برخی اصولگرایان به جای

اینکه در انتخابات مجلس دهم به رصلاحیت اصلاح‌طلبان دلخوش باشند و وقت خود را برای این وعده‌ها تلف کنند، بهتر است برای رقابتی سالم آماده شوند.»
این توصیه جواد اطاعت، استاد علوم سیاسی دانشگاه بهشتی و عضو شورای مرکزی حزب اعتماد ملی به گروهی از اصولگرایان است که هم‌اکنون برای رد صلاحیت رقبایشان زمینه‌چینی می‌کنند و چشم امید به از میدان به در کردن آنها در انتخابات آینده مجلس دارند.
اطاعت معتقد است که باید به فکر رقابتی سالم بود چراکه در این صورت نتیجه انتخابات هرچه باشد، به‌نفع کشور و نظام است.

او در گفت‌وگو با فرهیختگان در پاسخ به این سوال که فضای سیاسی را برای حضور اصلاح‌طلبان در انتخابات آینده چطور ارزیابی می‌کنید، گفت: «در حوزه اجتماعی، فضا برای انسجام جبهه اصلاحات بسیار خوب است، و برخلاف آنچه برخی اصولگرایان در جامعه قصد القای آن را دارند که اصلاح‌طلبان با یکدیگر اختلاف‌نظر دارند، این طور نیست. ولی در حوزه سیاسی، مشکلاتی وجود دارد که امیدواریم برطرف شود.»
این فعال سیاسی اصلاح‌طلب تاکید کرد برای نحوه حضور انتخابات آینده باید اوضاع را در ماه‌های آینده سنجید و

نماینده حماس در ایران در گفت‌وگو با فرهیختگان:

دولت‌های اروپایی از تصمیم دادگاه اروپایی پیروی کنند

ادامه از صفحه یک

حسن محموی، اتفاق مهمی بود که علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در سال ۱۳۹۲ طی حکمی اسامی افرادی را اعلام کند که مجوز نمایش عمومی فیلم‌ها را صادر می‌کنند تا امروز که عده‌ای تلاش می‌کنند به بهانه اکران بسیار محدود «خانه پدری» کیانوش عیاری، پای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی را به مجلس بکشاند، جای دفاع تمام قد وجود داشته باشد. حالا که برخی از رسانه‌ها و جریان‌های تندرو و افراطی تلاش می‌کنند تا برای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بابت اکران تازه‌ترین ساخته کیانوش عیاری خط و نشان بکشند و پای برخی از اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس را به میان بکشند، مروری بر اعضای شورای صدور پروانه نمایش می‌تواند بیان‌کننده برخی از حقایق در پس مخالفت با اکران فیلمی باشد که این شورا آن را تایید کرده است. محمدحسین لطیفی از سرپال‌سازان و برنامه‌سازان تلویزیونی در سال‌های اخیر است که در حوزه فیلمسازی نیز فیلم‌شاخص دفاع مقدس «شب‌سوم» را در کارنامه خود دارد. ضیاءالدین دری از دیگر کارگردان‌های حاضر در شورای صدور پروانه نمایش است که در روزهای اخیر از اکران «خانه پدری» دفاع کرده است. دری با دو سرپال «کیف انگلیسی» و «کالا پهلوی» از چهره‌های شاخص و مورد اعتماد تلویزیون است و عضو سابق پروانه ساخت و نمایش بوده است. به جز لطیفی و دری که از کارگردانان مورد اعتماد تلویزیون ایران هستند، حسین کریمی، مدیر سابق شبکه «نمایش» مدیریت سابق شبکه چهار سیما و قائممقامی معاونت سیمای جمهوری اسلامی ایران در دوره ضرغامی را هم باید‌اضافه کرد. جدای از حسین کریمی، مجید رضایا نیز از مدیران تلویزیونی است. او عضو پیشین شوراهای پروانه ساخت و مدیرکل امور برنامه‌های مرکز سیما فیلم، مدیر طرح و برنامه شبکه اول سیما، کارشناس بوده است. سیداحمدرضا دستمیتب دیگر عضو این شورااست که در حال حاضر نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس است. سیدحسن خاتمه‌ای از دیگر اعضای شورای صدور پروانه نمایش هم در دوران مدیریت مستم قاضی در وزارت نفت (دولت دهم) به‌عنوان عضو اصلی هیات بدوی رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان این وزارتخانه منصوب شده بود. او در دوره قبل هم، عضو شورای پروانه نمایش بوده‌است. سیدمهرداد خاموشی رئیس سازمان تبلیغات اسلامی نیز به تازگی به عضویت شورای بازرینی فیلم‌های سینمایی منصوب شده است. از همه مهم‌تر اینکه مجوز اکران «خانه پدری» را محمد حسینی در زمان عهده‌دار بودن معاونت نظارت و ارزشیابی سازمان سینمایی اعضا کرده است. او هم‌اکنون با حکم محمد سرافراز به مدیریت شبکه یک منصوب شده است. با این اوصاف دولت یازدهم نماینده‌ای مانند دولت دهم در این شورا ندارد و خبری از چهره‌های مستقل سینمایی هم در آن نیست. حال باید پرسید واقعا دلواپسان مجلس نگران چه چیزی بابت اکران محدود «خانه پدری» در چند سینه‌ای انگشت‌شمار هستند و تمام توان رسانه‌ای و نفوذ خود را به کار گرفته‌اند تا جلوی این اتفاق مدیرانه دولت یازدهم را بگیرند؟ به‌طور مشخص روز پنجشنبه یکی از خبرگزاری‌های اصولگرا سخنان نایب‌رئیس اول کمیسیون فرهنگی مجلس را روی خروجی خود قرار داد. مرتضی آقاچهرائی تاکید کرد: «مجلس درباره فیلم «خانه پدری» نظر دارد و محتوی آن را مناسب نمی‌داند و معتقد است این فیلم نباید از امتیاز اکران استفاده کند.» اکران «خانه پدری» تدبیری بود که شامل حال سینمای ایران شد و امید که این درایت آغازی باشد برای ایستادن دولت یازدهم بر سر وعده‌های داده شده تبار دیگر آرامش به سینمای ایران بازگردد.

تریبونی برای خوانندگان و نویسندگان

naghdonazar@fdn.ir

این صفحه نگاه تحلیلی دبیران و اعضای تحریریه روزنامه فرهیختگان و گفت و گوهای اختصاصی و گزارش‌های تحلیلی آنان را منتشر می کند. همچنین این فرصت برای مخاطبان روزنامه فراهم است تا نگاه خود به مسائل روز را برای روزنامه بفرستند تا با نام خود آنها در این صفحه چاپ شود.

همان‌طور که می دانید این صفحه فرصتی متقابل را فراهم می‌کند تا هم با دیدگاه‌های دست‌اندرکاران روزنامه آشنا شوید و هم ما بتوانیم با بهره گرفتن از نظرات خوانندگان در ارتقای کیفی روزنامه بکوشیم.خوانندگان می‌توانند مطالب خود را به نشانی naghdonazar@fdn.ir ارسال کنند.

#

naghdonazar@fdn.ir

این صفحه نگاه تحلیلی دبیران و اعضای تحریریه روزنامه فرهیختگان و گفت و گوهای اختصاصی و گزارش‌های تحلیلی آنان را منتشر می کند. همچنین این فرصت برای مخاطبان روزنامه فراهم است تا نگاه خود به مسائل روز را برای روزنامه بفرستند تا با نام خود آنها در این صفحه چاپ شود.

همان‌طور که می دانید این صفحه فرصتی متقابل را فراهم می‌کند تا هم با دیدگاه‌های دست‌اندرکاران روزنامه آشنا شوید و هم ما بتوانیم با بهره گرفتن از نظرات خوانندگان در ارتقای کیفی روزنامه بکوشیم.خوانندگان می‌توانند مطالب خود را به نشانی naghdonazar@fdn.ir ارسال کنند.

نگاهی به فراز و فرود رویارویی کوبا و آمریکا

همسایه‌های آبی

آتش خاصه را خاموش کردند

محمد رضا احمدی‌نیا | روابط دو کشور ایالات متحده آمریکا و کوبا یکی از نمونه‌های نادر در روابط بین‌الملل است که طی ۶۰ سال، انواع مختلفی از دیپلماسی و تقابل را تجربه کرده است.

کوبا جزیره‌ای در دریای کارائیب در ۹۰ مایلی ایالت فلوریدای آمریکاست و طی انقلابی در سال‌های ۱۹۵۹ و ۱۹۶۰ (۱۳۳۸ و ۱۳۳۹) حکومت استبدادی باتیستا را که با حمایت آمریکا روی کار آمده بود، سرنگون کرد. تا پیش از این انقلاب، دولت کوبا تبادلات گسترده تجاری با آمریکا داشت و در حوزه سیاست نیز عملاً دنباله‌رو این کشور بود اما پس از روی کار آمدن دولت انقلابی تازه، سرمایه‌داران آمریکایی اقدام به بیرون کشیدن سرمایه‌های خود از این کشور کردند و حتی سفر فیدل کاسترو، رهبر انقلاب کوبا، به ایالات متحده برای جلب کمک‌های مالی نیز نتوانست مانعی برای طرد کوبا از سوی آمریکا شود و این کشور ناگزیر از مجموعه کشورهای بلوک غرب به جبهه مقابل در بلوک شرق پیوست.

از آن زمان تا امروز دولت آمریکا در تقابل با دولت انقلابی کوبا و به بهانه جلوگیری از نفوذ بیشتر روس‌ها در منطقه کارائیب، انواع گوناگونی از سیاست‌ها و استراتژی‌ها را آزموده است که تمام آنها سوگیری خصمانه‌ای داشته‌اند. از همان نخستین روز به قدرت رسیدن فیدل کاسترو در کوبا، موجی از تحریم‌های فلج‌کننده از سوی کنگره و دولت آمریکا متوجه دولت نوپای انقلابی این کشور شد اما حمایت همه‌جانبه اتحاد جماهیر شوروی موجب شد این کشور بتواند در مقابل این تحریم‌ها ایستادگی کند. در ۲۲ اکتبر ۱۹۹۲ (۳۰ مهر ۱۳۷۱) تقابل میان دو قدرت آن روز جهان در کوبا به اوج خود رسید و جاناف کندی، رئیس‌جمهوری وقت آمریکا، در واکنش به نصب موشک‌های قاره‌پیما در جزیره کوبا، دستور محاصره آن را به نیروی دریایی ایالات متحده داد که منجر به بحرانی یک‌هفته‌ای شد که جهان را تا مرز رویارویی هسته‌ای میان آمریکا و شوروی پیش برد اما درنهایت خروشیف عقب‌نشینی کرد و با جمع‌شدن سایت‌های موشکی شوروی از کوبا، این بحران پایان یافت. پیش از این، سیاست خارجی‌ای که روسیه از واشنگتن خبری‌گزار می‌کرد، این بود، قصد استفاده از ظرفیت نیروهای ناراضی داخلی کوبا را داشت که درنهایت با عملیات خلیج خوک‌ها، که توسط سیا برنامهریزی شده بود، یک شکست تمام‌عیار را به همراه داشت. پس از دهه ۱۹۶۰ و تجربه جنگ ویتنام که نشان داد تقابل نظامی نمی‌تواند راه‌حلی قابل اتکا در تمام بحران‌ها باشد، دولت آمریکا به تشدید تحریم‌های همه‌جانبه و منزوی کردن دولت کوبا روی آورد.

در سوی دیگر این دوئل، دولت کوبا نیز به رهبری فیدل کاسترو از هیچ تلاشی برای تقابلی که بر پایه ایدئولوژی سوسیالیسم و کمونیسم بنا نهاده شده بود، رویگردان نبوده و حتی تا پای فروپاشی کامل اقتصادی نیز پیش رفت اما دست از مبانی ایدئولوژیک خود برنداشت. کوبا کشوری تک‌محصولی است که بیش از ۹۰ درصد اقتصاد آن وابسته به تولیدات نیشکر و صادرات محصول شکر است، محصولی که در زمان اتحاد جماهیر شوروی بدون هیچ دغدغه‌ای به‌طور کامل روانه این کشور می‌شد و در مقابل، هاوانا نفت و دیگر مایحتاج را به صورت پایابای دریافت می‌کرد. اما با فروپاشی شوروی سابق در انتهای دهه ۸۰ میلادی و از دست رفتن اقتصاد تک‌محصولی با تنها یک مشتری، کوبا سال‌های بسیار سخت اقتصادی را پشت سر گذاشت تا بتواند دوباره فروش شکر به روسیه و دیگر کشورها و خرید نفت از آنها را از سر گیرد. در کنار این مسائل، کوبا بر خلاف چین و ویتنام، دست از اصل اولیه تقابل با سرمایه‌داری و نماد آن (آمریکا) برنداشت و نظام اقتصادی خود را مورد بازبینی قرار نداد تا اینکه بالاخره فیدل کاسترو پس از نزدیک به ۵۰ سال حکومت در این کشور، به دلیل بیماری و کهولت سن از قدرت کناره‌گیری کرد تا برادرش راوئول کاسترو جانشین وی شود و اصلاحاتی را هرچند دیر و با ضربه‌انگهی کند آغاز کند؛ اصلاحاتی که درنهایت هفته گذشته به نقطه عطف تاریخی در روابط این کشور با ایالات متحده آمریکا انجامید و باراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکا، در یک اظهارنظر، خبر از تمایل دوجانبه به رفع تحریم‌ها و برقراری روابط دیپلماتیک عادی داد.

به عقیده بسیاری از صاحب‌نظران و کارشناسان روابط بین‌الملل، این تمایل بیش از آنکه از سوی واشنگتن پیگیری شود، مورد توجه مقامات هاواناست. در این زمینه باید یادآور شد یکی از اصلی‌ترین دلایل فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، افت تاریخی قیمت نفت در ۱۹۸۶ میلادی بود. در آن زمان طی چند ماه قیمت هر بشکه نفت خام از ۲۷ دلار به کمتر از ۱۰ دلار کاهش یافت و مشکلات اقتصادی شدیدی برای پهناورترین کشور آن‌روزهای دنیا به‌وجود آمد. پس از فروپاشی شوروی کوبا با فقر همه‌گیری روبه‌رو شد که نزدیک به یک دهه این کشور را تحت تأثیر قرار داد. اکنون مقامات انقلابی دولت کوبا، با نگاهی دقیق به آنچه در طول ۶۰ سال حکومت آموخته‌اند، دریافته‌اند در صورتی‌که منتظر نتایج بحران قیمت فعلی نفت بمانند، ممکن است مجدداً تجربه دهه ۹۰ میلادی را پیش روی خود داشته باشند و از سوی دیگر، تغییر وضع صادرات این کشور از تبدل پایاپای با شوروی، به فروش شکر و خرید نفت با روسیه و ونزوئلا، دست دولت این کشور را باز می‌گذارد تا با اتخاذ مواضع تازه، توانایی رقم زدن آینده‌ای متفاوت را داشته باشد.

انقلاب تولید نفت از منابع فسیل در میدان‌های نفتی آمریکاست منجر به یک مازاد عرضه در بازارهای جهانی شد که تا چندی پیش تنها نفعی که کارشناسان برای دولت آمریکا از این وضع متصور بودند، ایجاد فشارهای مالی بیشتر به دولت‌های روسیه و ایران برای همراهی با سیاست‌های یک‌سویه این کشور بود؛ اما اکنون سیاستمداران کاخ سفید با استفاده از این فرصت تاریخی که قیمت بالا و کیفیت پایین نفت ونزوئلا و هزینه سنگین انتقال نفت از روسیه به دریای کارائیب در اختیار آنها گذاشته است، تلاش می‌کنند تا روابط دیپلماتیک و استفاده از اهرم نفوذ در کوبا را احیا کنند. در مقابل نیز دولت کوبا با درنظر گرفتن منافع ملی و ارجحیت آن نسبت به ایدئولوژی غیرقابل انعطاف مارکسیستی، قصد دارد به‌عنوان یک مشتری قابل اتکا برای نفت شیلل آمریکا که تولیدکننده آن تاحدودی نگران بازار فروش این محصول است، بتواند از سد تحریم‌های فلج‌کننده عبور کند و رشد اقتصادی مورد نیاز برای دوران گذار به جهان در عصر ارتباطات را فراهم کند. به‌طور حتم آنچه پس از این عادی‌سازی روابط احتمالی روی خواهد داد، تأثیر گسترده‌ای در مناسبات بین‌المللی جهان خواهد داشت که یکی از مخاطبان خاص این تغییر، سیاست‌های دولت روسیه به رهبری ولادیمیر پوتین محسوب می‌شود.

مرزها بسته شده است. مرزهای ما محدود به فلسطین اشغالی نیست، با این حال کمک‌های انسان‌دوستانه به مردم فلسطین اجازه ورود پیدا نمی‌کند و اگر هم وارد می‌شود بسیار ناچیز است و پاسخگوی مردم ما نیست. رژیم صهیونیستی دیوار گسترده‌ای در فلسطین ایجاد کرده است. عرض من این است که موضع‌گیری‌ها همسو و همسطح با نیازهای مردم فلسطین نیست. در حال حاضر ۵۶ کشور اسلامی در سازمان ملل حضور دارند که با توجه به تعداد این کشورها در میان ۱۹۳ کشور حاضر در سازمان ملل باید شاهد تأثیرات بیشتر و قابل توجهی در مورد مساله فلسطین باشیم اما این امر را شاهد نیستیم.

خواسته شما به صورت شفاف از کشورهای مورد اشاره چیست؟

گام اول این است که در مسیر قطع رابطه با رژیم صهیونیستی قدم بردارند.

و در این میان مواضع ایران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

مواضع ایران کاملاً مشخص است و ما در این مورد انتقادی نداریم. اما سایر کشورهای مسلمان در این‌بینه هم باید علاوه‌بر گام نخست یعنی قطع رابطه با رژیم صهیونیستی، نسبت به بازگشایی مرزها برای ورود به کمک‌های انسان‌دوستانه برای فلسطین حرکت کنند. گام سوم نیز این است که باید در مسیر ارسال سلاح و تجهیزات و نیازهای مالی برای مردم فلسطین حرکت کنند.

براساس قوانین بین‌المللی کشوری که مورد اشغال واقع می‌شود حق دارد از خود مقاومت نشان دهد. خلاصه مطلب خواسته ما این است که باید در مساله اشغالگر را محاصره کنیم، نه آنکه قربانی اشغالگری آن شویم. من وقتی از فلسطین صحبت می‌کنم، یعنی از مقاومت حرف می‌زنم. مسجداً لاقصی میراثی اعتقادی فرهنگی است که همه باید از آن دفاع کنند.

آیا با روی کار آمدن دولت جدید در جمهوری اسلامی ایران، تغییری در مناسبات شما با تهران به‌وجود آمده است؟ به‌طور کلی عملکرد دولت یازدهم به رهبری روحانی را در حمایت از مردم فلسطین چطور ارزیابی می‌کنید؟

آشنایی دکتر روحانی با فلسطین با ریاست‌جمهوری ایشان آغاز نشده است و از دوره‌های قبل که ایشان سرپاز انقلاب بودند، با مساله فلسطین آشنا هستند. رئیس‌جمهوری جدید ایران شخصیت فرهیخته و مطلعی هستند. دولت ایشان در جریان تجاوز اخیر به غزه تلاش‌های دیپلماتی و سیاسی در حد توان خود انجام دادند. همچنین با رهبری جنبش حماس تماس‌هایی داشتند و اعلام کردند که در کنار مردم فلسطین هستند. روابط ایران و فلسطین دیرینه و حسنه است.

کنند، گفت: «معتقدم دولت به‌عنوان یک فعال سیاسی نباید در انتخابات ورود کند، ولی باید این زمینه و بستر را فراهم کند که جریان‌های اصلی سیاسی، که رقابت قانونمند داشته باشند، در صورت خروجی انتخابات هرچه باشد، به‌نفع نظام و کشور است.»

این کارشناس مسائل سیاسی تصریح کرد: «ن باید هر فرد و نیرویی را با انگ زنی از میدان رقابت به در کنیم، چراکه به نفع کشور نیست و نظام از این موضوعات آسیب می‌بیند.»

ایسن نماینده ادوار مجلس ادامه داد: «در عرصه رقابت و انتخابات تا حد معقولی باید رقابت داشته باشیم و پس از آن، دیگر باید برای حفظ منافع ملی و سازندگی کشور، دست به دست هم دهیم. بنابراین اگر قرار باشد سازندگی و پیشرفت سیاسی تحت‌الشعاع دعوای‌های سیاسی قرار گیرد، باید از آن دوری کنیم.»